

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ

«___» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

для студентів

спеціальності	014 Середня освіта
освітньої програми	014.13 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
освітньо-кваліфікаційного рівня	молодший спеціаліст

Київ – 2021

Розробник: Карлінська Яніна Валеріївна, кандидат педагогічних наук, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Карлінська Яніна Валеріївна, кандидат педагогічних наук, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від «5» січня 2021 р. № 6

Голова циклової комісії А.О. Доценко

Робочу програму перевірено
«14» січня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи З.Л.Гейхман

Заступник директора з навчальної роботи Я.В. Карлінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	1/30
Курс	4
Семестр	8
Кількість змістових модулів з розподілом	1
Обсяг кредитів	1
Обсяг годин, в тому числі:	30
Аудиторні	18
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	10
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх вчителів образотворчого мистецтва потреб професійно розвиватися, саморозвиватися і самовдосконалюватися; максимально повно проявляти свій індивідуальний потенціал, творчо його самореалізовувати у професійній діяльності з метою забезпечення високого кінцевого результату в аспекті створення аналогічних умов для прояву індивідуальності учнів, їхньої самореалізації у навчально-виховній діяльності.

Завдання: розвивати у майбутніх вчителів образотворчого мистецтва уявлення про педагогічну діяльність, створювати умови для формування у них гуманної позиції в розуміння мети, завдань власної педагогічної діяльності; ознайомлення майбутніх педагогів з напрямками цілеспрямованого професійного творчого вдосконалення, широко використовуючи психологічний інструментарій, та відповідні методи діагностики формування професійно-педагогічних умінь майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **володіти такими предметними компетентностями:**

- здатність оцінювати власний рівень готовності до педагогічної діяльності;
- уміння проектувати шляхи свого професійного зростання та саморозвитку;
- уміння пояснювати сутність і доцільність педагогічної уваги, її перебігу на різних етапах заняття в дошкільному навчальному закладі, визначати індивідуальні особливості розвитку власної уваги, розвивати та вдосконалювати власну професійну увагу, використовуючи прийоми тренінгу уваги та спостережливості;
- уміння пояснювати сутність і доцільність педагогічної уяви, визначати індивідуальні властивості уяви, здійснювати тренування відтворюючої, творчої уяви;
- здатність мобілізувати своє творче робоче самопочуття;
- здатність самооцінювати власну зовнішню виразність, здійснювати доцільне невербальне самовираження, читати невербальну інформацію;
- уміння розвивати техніку усного мовлення (якості голосу, інтонацію, дикцію, темпоритм);
- здатність розпізнавати та аналізувати стилі педагогічного спілкування;
- уміння конструювати власне педагогічне спілкування, керуючись знаннями особливостей цього процесу, його правил, шляхів долання труднощів, уникнення зон утворення бар'єрів спілкування, використовуючи різні елементи педагогічних стилів у залежності від цілей спілкування;
- уміння використовувати прийоми педагогічної взаємодії у спілкуванні;
- уміння конструювати зміст переконуючого впливу, застосовувати різні види і форми прямого й опосередкованого навіювання;
- здатність реалізувати прийоми самонавіювання у заданих умовах;
- здатність здійснювати активне слухання: ставити питання для уточнення інформації, передавати думку своїми словами, відображати емоції співрозмовника, резюмувати почуте; невербально взаємодіяти при нереклексивному слуханні;
- уміння організувати педагогічну взаємодію у процесі бесіди з дітьми дошкільного віку та їх батьками з дотриманням вимог педагогічного такту;
- уміння моделювати педагогічно доцільне розв'язання педагогічної задачі;
- здатність знаходити оптимальну стратегію взаємодії у конфліктній ситуації;

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти володіють:

- знаннями про предмет, основні категорії, методи педагогіки;
- знаннями про методи, засоби, форми організації навчання і виховання школярів;
- вміннями вирішувати педагогічні задачі при спілкуванні з дітьми різної вікової категорії;
- вміннями аналізувати навчальні плани, програми, підручники;
- знаннями структури учбової діяльності та механізму формування понять, умінь та навичок;
- вмінням планувати процеси для досягнення бажаних результатів, планувати діяльність суб'єктів педагогічного процесу;
- вмінням визначати цілі (стратегічні, тактичні, оперативні),
- вмінням переносити знання та уміння з одного виду професійної діяльності в інший;
- вміннями добирати доцільні методи, форми, засоби педагогічної діяльності;
- конструювати педагогічні заходи (навчальні заняття, виховні заходи, педагогічні збори тощо);
- вміннями розробляти методичне забезпечення педагогічного процесу;
- знаннями критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів та вмінні організовувати та проводити процедури контролю;
- вміннями працювати в команді;
- вміннями застосовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації, технології говоріння і слухання, ділового мовлення;
- аналіз й оцінка найважливіших досягнень національної, європейської та світової, науки й культури;
- методами самовиховання, орієнтованими на систему індивідуальних, національних і загальнолюдських цінностей, для розроблення й реалізації стратегій і моделей поведінки та кар'єри;
- вміннями використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України, задовольняють власні інтереси особи та захищають права людини й громадянина;
- вміннями приймати рішення про вибір та застосування демократичних технологій прийняття індивідуальних і колективних рішень, враховуючи інтереси й потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави;
- вміннями використовувати інформаційно-комунікаційні технології, орієнтуватися в інформаційному просторі, володіти й оперувати інформацією відповідно до потреб ринку праці.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва змістового модуля і тем	Кількість годин						
		Усього	у тому числі					
			лекції	семеніри	практичні	індив	ПК	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Педагогічна майстерність вчителя образотворчого мистецтва.								
1.	Поняття педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності.	10	2	2		2		4
2.	Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці.	10	2		2	2		4
3.	Педагогічний досвід – шлях до педагогічної майстерності.	8	2	2	2			2
	Модульна контрольна робота	2					2	
Разом		30	6	4	4	4	2	10
Разом за навчальним планом		30	6	4	4	4	2	10

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Педагогічна майстерність вчителя образотворчого мистецтва.

Тема 1. Поняття педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності.

Мета: усвідомлення суті й структури педагогічної майстерності як характеристики особисті вчителя; формування вміння бачити педагогічну ситуацію й педагогічну задачу, розвиток гуманістичного потенціалу майбутнього педагога.

Основні поняття: педагогічна майстерність, педагогічний талент, педагогічна техніка, гуманістична спрямованість, креативність, педагогічна задача

Семинар 1. Педагогічна техніка вчителя.

Тема 2. Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці

Мета: формування уявлень про роль комунікативності вчителя в професійній діяльності, головних компонентів комунікативності; засвоєння способів комунікативного самовиховання; створення уставовки на формування комунікативної культури майбутнього вчителя

Основні поняття: комунікабельність, гіперкомунікативність, гіпокомунікативність, комунікабельність, бар'єри у спілкуванні.

Практична робота 1. Комунікативні якості професійного мовлення вчителя: виразність мовлення

Тема 3. Педагогічний досвід – шлях до педагогічної майстерності

Мета: закріплення знань про роль і засоби виразності мовлення вчителя; оволодіння технікою створення словесних картин під час розповіді; формування установки на самостійну роботу з удосконаленням вмінь виразного мовлення.

Основні поняття: виразність мовлення; партитура тексту; словесні картини (образи)

Семинар 2. Технологія організації педагогічної взаємодії у процесі індивідуальної бесіди

Практична робота 2. Педагогічний такт учителя-майстра на різних етапах організації бесіди

Основна література до змістового модуля: 1, 3, 5, 6

Додаткова література: 1, 3, 7, 11, 14.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Кількість	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	3	2	6
2.	Відвідування практичних і семінарських занять	4	1	4
3.	Робота на практичному занятті, семінарі (доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	4	10	40
4.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	5	25
5.	Виконання модульної контрольної роботи	1	25	25
Всього				100
Залік	Коефіцієнт	0,87		

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.
2. Відповісти на питання до семінарського заняття.
3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали за виконання завдання
1	Майстерність учителя в керуванні психічним самопочуттям	4	5
2	Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності	4	5
3	Педагогічний досвід – шлях до педагогічної майстерності	2	5
Разом		10	15

Критерії оцінювання самостійної роботи.

5 балів – завдання виконані в повному обсязі, студент має системні, дієві знання, відповіді на запитання вичерпні й аргументовані; не мають помилок.

4 бали - роботу виконано в повному обсязі і вона не має помилок, які потребують її переробки; відповіді на запитання даються по суті, але не в деталях.

3 бали – робота виконана не в повному обсязі; мають місце помилки; відповіді на запитання даються не в повному обсязі.

2 бали - завдання виконано не в повному обсязі; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку;

1 бал – обсяг виконаного завдання дуже малий; не виявляє знання і розуміння основних положень теми

0 балів – завдання не виконано або виконано неправильно.

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться в тестовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

6.4 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

**7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ»**

Разом: 30 год., лекції – 6 год., практичні заняття – 4 год., семінарські заняття – 4 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 10 год., підсумковий контроль – 2 год.

Модулі	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I		
Назва модуля	ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МІСТЕЦТВА		
Лекції	1	2	3
Теми лекцій	Поняття педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності.	Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці	Майстерність педагогічного спілкування
Теми практичних занять		Комунікативні якості професійного мовлення вчителя: виразність мовлення	Технологія організації педагогічної взаємодії у процесі індивідуальної бесіди
Теми семінарських занять	Педагогічна техніка вчителя		Педагогічний такт учителя-майстра на різних етапах організації бесіди
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота. (25 балів)		
Підсумковий контроль	Залік		

8. Рекомендована література

1. Баранова Н.П. Тренінги для вчителів з педагогічної майстерності. – Х.: Вид. група «Основа», 2009. – 159 с.
2. Гін В.І. Прийоми педагогічної техніки. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2007. – 176 с.
3. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності: Навчальний посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 608 с.
4. Марченко О.Г. Основи педагогічної майстерності. – Х.: Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
5. П'ятакова Г.П. Практикум зі спецкурсу “Основи педагогічної майстерності”: для студентів педагогічних спеціальностей. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 40 с.
6. Педагогічна майстерність учителя: Навчальний посібник / За ред. проф. В.М.Гриньової, С.Т.Золотухіної. – Вид. 2-е, випр. і допов. – Харків: «ОВС», 2006. – 224с.
7. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. — 2-ге вид. допов. і переробл. — К.: Вища пік., 2008. — 422 с.
8. Профілактика синдрому емоційного вигорання педагогів / уклад. А.Г.Дербеньова, А.В. Кунцевська. – Х.: Вид. група «Основа», 2009. – 223 с.
9. Сергеев И.С. Основы педагогической деятельности: Учебное пособие. – СПб: Питер, 2004. – 316 с.
10. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.
11. Теслюк В.М., Лузан П.Г., Шовкун Л.М. Основи педагогічної майстерності: навчальний посібник. – К.: ДАККіМ, 2010. – 244 с.
12. Теслюк В.М. Основи педагогічної майстерності: підручник. – К.: Видавництво Ліра-К, 2015. – 340 с.
13. Туріщева Л.В. Творчість у педагогічній діяльності / Л.В. Туріщева. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 128 с.
14. Федорчук В.В. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: 2008. – 140 с.
15. Шевченко О.А., Хозраткулова І.А. Тренінги професійного становлення молодих педагогів. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 112 с.
16. Якушева С.Д. Основы педагогического мастерства для преподавателей и студентов вузов и колледжей. – Учебное пособие. – Оренбург: РИК ГОУ ОГУ, 2004. – 230 с.

Інформаційні ресурси

1. www.ednu.kiev.ua/
2. www.edu-ua.net
3. www.esib.org
4. www.europa.eu.int
5. www.enqa.net
6. [www.ime.edu-ua.net / default.htm](http://www.ime.edu-ua.net/default.htm)
7. www.rada.gov.ua
8. www.mon.gov.ua
9. www.osvita.org.ua
10. www.unesco.org